

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยธรรมชาติวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-20 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางเพศอย่างเต็มที่ และมีแรงขับทางเพศ (Sex Drive) ซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ จึงมีความต้องการทางเพศสูง พร้อมทั้งจะแสดงพฤติกรรมทางเพศตลอดเวลา นอกจากนี้วัยรุ่นยังต้องมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และความคิด อีกทั้งยังมีความอยากรู้อยากลองในเรื่องเพศ เช่น เริ่มมีความสนใจและความรักกับเพศตรงข้าม มีการหาประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์เป็นต้น ประกอบกับกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป รวมทั้งประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรมต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามาพร้อมกับสื่อสารสนเทศ และสื่อบันเทิงต่างๆล้วนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก จึงทำให้วัยรุ่นปัจจุบันมีอิสระและกล้าแสดงออกทางเพศอย่างเสรี ดังนั้น วัยนี้จึงเป็นวัยที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อมากจนเป็นที่น่าวิตกว่าหากวัยรุ่นที่กำลังศึกษาเล่าเรียน และจะเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติในอนาคต มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อมาก และเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ ก็จะทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ และในที่สุดก็ย่อมจะเกิดความสูญเสียทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างประมาณค่ามิได้

ปัจจุบันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังรายงาน จากปี ค.ศ. 1988 วัยรุ่นมีปัญหาพฤติกรรมทางเพศร้อยละ 37.7 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 54 ในปี ค.ศ. 1990 (National institute of Child Health and Human Development, 1994, P.82) ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวัยที่มีความต้องการทางเพศสูง จึงทำให้วัยรุ่นส่วนหนึ่งมีเพศสัมพันธ์เร็วตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยง (WHO, 1995, P.3) และจากการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนี้พบว่าก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา (White, & Deblasse, 1992, p.183) สำหรับประเทศไทย การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้ส่งผลกระทบต่อประชากรทุกกลุ่มอายุ รวมถึงครอบครัวและเด็ก และพบว่าแนวโน้มการติดเชื้อมากขึ้นในกลุ่มเยาวชน กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศเนื่องจากพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อมาก (พักตร์วิมล ประเสริฐและปาริชาติ จันทกรรต์, 2539, บทคัดย่อ) ดังจะเห็นได้จากข่าวหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เช่น พระเอกยอดนิยม จูมมือน้องสาวอายุ 14 ปี

แจ้งข้อหาถูกข่มขืน กักขังหน่วงเหนี่ยวและถูกทำร้ายร่างกาย กับวัยรุ่นนายแบบโฆษณา(ไทยรัฐ,2542,หน้า 3) อีกกรณีหนึ่งวัยรุ่นชาย 8 คน ใช้มีดจี้จับนักเรียนสาว 2 คน ไปข่มขืนแบบเวียนเทียน (เดลินิวส์,2542,หน้า 1) ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้เป็นประเด็นที่กระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก และอาจนำไปสู่การแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ (Shayne ,& Kaplan, 1988,pp.180-201)

โรคเอดส์ เป็นโรคที่ทำให้เกิดความเจ็บป่วยรุนแรง อันเนื่องมาจากร่างกายมีภูมิคุ้มกันบกพร่องจากการได้รับเชื้อ เอช ไอ วี (HIV=Human Immuno Deficiency Virus) ทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันลดน้อยลง จึงติดเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่ายและมักเกิดการเจ็บป่วยจากโรคแทรกซ้อน สุดท้ายก็เสียชีวิตทุกราย ดังนั้นโรคเอดส์จึงนับว่าเป็นโรคที่ร้ายแรงมาก สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ช่วงแรกระหว่างปี พ.ศ.2527-พ.ศ.2533 จำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้ป่วยเอดส์รวมทั้งสิ้นมีเพียง 196 ราย ส่วนใหญ่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 72.0 ของผู้ป่วยทั้งหมดแต่ในปีต่อมาจำนวนผู้ป่วยเอดส์ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและขยายวงกว้างขึ้น โดยเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2538 จำนวนผู้ป่วยเอดส์เพิ่มขึ้นกว่า 10 เท่า เมื่อนับจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งมีรายงานผู้ป่วยเอดส์สะสม 63,578 ราย แยกเป็นสัดส่วนชายต่อหญิง 5:1 ส่วน โดยพบว่าสาเหตุมาจากการมีเพศสัมพันธ์ สูงที่สุด คือ ร้อยละ 81.5 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่านับตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ยังคงเป็นสาเหตุใหญ่ของการแพร่กระจายเชื้อเอดส์ ทั้งยังเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ได้กระจายอยู่ในทุกจังหวัด โดยเฉพาะภาคเหนือซึ่งมีอัตราป่วยสูงที่สุดและเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ คือที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และลำปาง (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และคณะ,2540,หน้า 1-3)

สำหรับสถานการณ์เอดส์ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้จากรายงานประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 พบว่าปัจจัยที่ทำให้ประชากรป่วยเป็นโรคเอดส์สูงที่สุดได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์คือ สูงถึงร้อยละ 89.85 โดยส่วนหนึ่งติดเชื้อจากการคามีร้อยละ 7.20 (งานควบคุมโรคเอดส์และกามโรค ,2541,หน้า 2) นอกจากนั้นการติดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นยังเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดเพราะจากการคาดการณ์ทางระบาดวิทยาพบว่าผู้ติดเชื้อเอดส์ในปัจจุบันประมาณ 6-8 แสนคน โดยแต่ละวันจะมีผู้ติดเชื้อใหม่วันละ 400-1000 คน และประมาณ 1 ใน 4 เป็นวัยรุ่น ส่วนในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีผู้ติดเชื้อเอดส์ประมาณ 2-4 ล้านคน ซึ่งอย่างน้อย 6 แสนคนในจำนวนดังกล่าวจะเป็นวัยรุ่น อายุระหว่าง 15-25 ปี (กองระบาดวิทยา,2541,หน้า 2)

จากการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (กองระบาควิทยา, 2539, หน้า 4) ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-16 ปี ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เพื่อหาสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ ที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของวัยรุ่น ทำให้ทราบว่านักเรียนเหล่านี้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน มีความคุ้นเคยสนิทสนมกัน รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพในกลุ่มได้ดี โดยเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น การจัดกลุ่มไปเที่ยว การค้นหาการ การดูภาพยนตร์ การดู วี ดีโอ การคบเพื่อนต่างเพศ และการเที่ยวสถานเริงรมย์ รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งนักเรียนในชั้นนี้จะมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวได้มากกว่านักเรียนมัธยมปลายชั้นอื่นๆ เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพิ่งจะเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพโรงเรียนครูและเพื่อนนักเรียน ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่น มีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มาจากหลายปัจจัย เริ่มด้วยความเป็นหญิงและความเป็นชายที่สังคมไทยกำหนดกรอบพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน โดยอะลุ่มอล่วยให้ชายมากกว่าหญิง เช่น ถ้าเป็นหญิงต้องไม่แสดงความสนใจหรือปรารถนาทางเพศจนออกนอกหน้า แต่ถ้าเป็นเยาวชนชายต้องขึ้นครุ จึงจะเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว เข้าทำนอง “ชายไทยแท้ต้องมีคู่นอนไม่ซ้ำหน้า” (กาญจนา แก้วเทพ, 2542, หน้า 5, 7) จึงเท่ากับเป็นการสนับสนุนทัศนคติการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่กำลังเปลี่ยนไป คือมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น “เป็นเรื่องธรรมดาและห้ามกันไม่ได้” ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจที่สูงขึ้นในปัจจุบัน พ่อแม่ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงชีพทั้งผู้ ความผูกพันและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวคลายลง จึงทำให้วัยรุ่นมีโอกาสเที่ยวเตร่ และใกล้ชิดกันมากกว่าแต่ก่อน ซึ่งการที่มีโอกาสอยู่ด้วยกันตามลำพังก็เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สร้างสัมพันธ์ภาพจนนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนด้วยกันเองมากขึ้น โดยเฉพาะในรายที่คบกันเป็นแฟน (กฤตยา อาชวนิจกุลและวราภรณ์ แซ่สมันท์, 2538, หน้า 39) ดังเช่น การศึกษาของ ศรีนยา งามศิริอุดม (2540) ที่พบว่า การแสดงออกซึ่งความรักของนักเรียนมัธยมและอาชีวศึกษา ใช้วิธีบอกรักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 8.9 และบุคคลที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วยคือแฟนของตนเอง ร้อยละ 66.5 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นกลับมีทัศนคติในเชิงไม่ป้องกันตนเองเสียส่วนใหญ่ ด้วยการไม่ใช่วางยอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัก แต่ถ้ามีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศจึงใช่วางยอนามัย ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงมากสำหรับวัยรุ่น (วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล, 2537, หน้า 103)

นอกจากนี้วัยรุ่นสมัยนี้ไม่ต้องการคำปรึกษาและคำแนะนำเรื่องเพศจากครอบครัว เมื่อพวกเขา มีปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ดังคำกล่าวของวัยรุ่นรายหนึ่งที่ว่า “พ่อแม่เป็นที่พึ่งสุดท้าย” ในกรณีที่ ตนเองมีปัญหาและข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ ซึ่งทัศนะเช่นนี้สะท้อนถึงประสบการณ์ของวัยรุ่น ทั่วไปว่า ไม่คาดหวังคำปรึกษาและคำแนะนำเรื่องเพศจากครอบครัว แต่จะเก็บข้อสงสัยไปพูดคุยกับ เพื่อนด้วยตนเอง (กฤตยา อาชวนิจกุลและวราภรณ์ แหม่มสนิท, 2538, หน้า 39) ดังผลการศึกษาของ วราภรณ์ จิโนรส (2538, หน้า 40) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้ปรึกษาขอคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ ด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ตลอดจนการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 70.4 รวมทั้งเพื่อนในสถาบันเดียวกันเป็นผู้ชักจูงให้มีเพศสัมพันธ์มากที่สุด โดยในกลุ่ม อาชีวศึกษาพบร้อยละ 93.3 และกลุ่มนักเรียนมัธยมทุกคนที่มีเพศสัมพันธ์ พบว่าเพื่อนเป็นผู้ชักชวน (จันทร์แรม ทองศิริ, 2539, หน้า 56) ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

อีกทั้งวัยรุ่นยังหาคำตอบเรื่องเพศสัมพันธ์จากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะปัจจุบันเป็นยุคการสื่อสาร ไร้พรมแดน ซึ่งสื่อเหล่านั้นอยู่ในข่ายชั่วๆ กระตุ้น และส่งเสริมความต้องการการบริโภคมากว่า ที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมทางเพศและ ความสัมพันธ์ของหญิง-ชาย ไม่ว่าจะเป็นจาก อินเทอร์เน็ต ซีดี วีดีโอ เอกซ์ หนังสือภาพโป๊เปลือย หรือ นิตยสารปลูกใจที่มีอยู่ดาษดื่น ซึ่งสื่อต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่ไม่ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย ต่อสุขภาพ จึงมีผลให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากลองและแสวงหา “ประสบการณ์จริงทางเพศ” (กฤตยา อาชวนิจกุลและวราภรณ์แหม่มสนิท, 2538, หน้า 40-41) ดังเช่น คุณพ่อรายหนึ่งกลับจากการไปทำงานต่างประเทศ พร้อมกับนำวีดีโอเอ็กซ์หลายม้วนและหนังสือลามกหลายเล่มมาให้ลูกชายลูกสาว โดยคิดว่า ให้ดูๆ “ดูๆ ไว้ จะได้ไม่เป็นไก่อ่อนเวลามีคู่มีเมีย” ผลสุดท้ายลูกสาว อายุ 14 ปีตั้งครรรภ์เพราะเล่นเลียนแบบวีดีโอกับพี่ชาย 2 คน (คู่สร้างคู่สม, 2542, หน้า 30) และจากการศึกษาของ จันทร์แรม ทองศิริ (2539, บทคัดย่อ) พบว่า วีดีโอโป๊ เป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนมัธยมปลายมีความรู้ลึกทางเพศมากที่สุด คือ ร้อยละ 67.6 และภายหลังดื่มสุรา คือ ร้อยละ 65 พบว่ามีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้อย่างอนามัยแสดงว่าการดื่มสุราเป็นสาเหตุโดยอ้อมที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเช่นกัน (Blanken, 1993, P 26)

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ได้เคยสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2540 จำนวน 345 คน จากโรงเรียนสองแห่งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง พบว่า นักเรียนที่เคยร่วมเพศเป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 7.49 นักเรียนหญิงร้อยละ 1.57 อายุเฉลี่ยเมื่อมี

เพศสัมพันธ์ครั้งแรกพอๆกันคืออายุเฉลี่ย 14.69 ปี นักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์กับคนรักหรือเพื่อนสนิท ร้อยละ 65.38 ขณะเดียวกันนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์กับคนรักหรือเพื่อนสนิทร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ตัวเองรักเท่านั้น และในรอบปีที่ผ่านมาแม้ว่าการณรงค์เรื่องโรคเอดส์ได้กระทำกันอย่างจริงจังและแพร่หลาย แต่ก็ยังพบว่านักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการทางเพศ ร้อยละ 0.86 และไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย ส่วนนักเรียนหญิงก็พบว่าร้อยละ 0.26 มีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายหลายคน และการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงทั้งหมดได้ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 40 ซึ่งมากกว่านักเรียนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่มีใช้หูกบริการทางเพศร้อยละ 0.86 โดยได้ใช้ถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 14.29 เท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชายเคยเป็นกามโรคร้อยละ 0.58 ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาการตั้งครรภ์ ร้อยละ 0.26 (งานควบคุมโรคเอดส์และกามโรค, 2540, หน้า 1-4)

จากสถานการณ์และข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนหนึ่งเคยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันตนเองต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งการสำรวจได้ทำเพียง 2 โรงเรียนเท่านั้นและยังไม่ครอบคลุมถึงปัจจัยที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และยังเป็นสาเหตุที่แท้จริงของการนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สูงที่สุด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ทำให้เกิดการแพร่กระจาย เจริญป่วย และ เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่ และค้นหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงานและจัดทำโครงการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ให้เป็นพฤติกรรมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตในการคบเพื่อนต่างเพศโดยเฉพาะเรื่องการใช้เพศสัมพันธ์ของเยาวชนในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีแก่เยาวชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5,661 คน จากโรงเรียน 38 แห่ง

ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ อายุแรกเริ่มมีเพศสัมพันธ์ จำนวนและประเภทของบุคคลที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วย การใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ การป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการจัดการเมื่อมีอารมณ์ทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งได้ประมวลจากแนวคิด/ทฤษฎี และจากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพศ ตั้งกัฒน โรงเรียน ที่อยู่อาศัย สภาพการพักอาศัย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อาชีพและการศึกษาของบิดา และมารดา ของนักเรียน ค่านิยม ทักษะชีวิต แรงจูงใจ กลุ่มเพื่อน รวมทั้งการได้รับสื่อร่ำ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ตั้งกัฒน โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน ที่อยู่อาศัย สภาพการพักอาศัย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อาชีพและการศึกษาของบิดามารดา ค่านิยม ทักษะชีวิต แรงจูงใจ กลุ่มเพื่อน รวมทั้งการได้รับสื่อร่ำประเภทสื่อลามก และสุรา/ยาเสพติด

ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรที่บ่งชี้พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ ประกอบด้วย อายุแรกเริ่มมีเพศสัมพันธ์ จำนวนและประเภทของผู้ที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ แฟน คู่นอนของเพื่อน เพื่อนชายหรือหญิงที่รักสนุก หญิงหรือชายที่เพื่อนชวนมาร่วมเพศหมู่ หญิงหรือชายที่ขายบริการทางเพศทั่วไปโดยไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และการป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดการเมื่อมีอารมณ์ทางเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน ได้แก่ เพศ ตั้งกัฒน โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน ที่อยู่อาศัย สภาพการพักอาศัย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อาชีพและการศึกษาของบิดามารดา ค่านิยม ทักษะชีวิต แรงจูงใจ กลุ่มเพื่อนและ การได้รับสื่อร่ำ

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ หมายถึง พฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ คือ อายุแรกเริ่มมีเพศสัมพันธ์ จำนวนและประเภทของผู้ที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ แฟน ของตนเอง คู่นอนของเพื่อน เพื่อนชายหรือหญิงที่รักสนุก หญิงหรือชายที่เพื่อนชวนมาร่วมเพศหมู่ หญิงหรือชายที่ขายบริการทางเพศทั่วไปโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง และการป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดการเมื่อมีอารมณ์ทางเพศ

โรงเรียนรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนที่มีชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและสังกัดสามัญศึกษาจังหวัด เชียงใหม่ กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่มีชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และสังกัดสมาคมโรงเรียน เอกชนจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ที่อยู่อาศัย หมายถึง ที่พักอาศัยของนักเรียนขณะเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมือง และนอกเขต อำเภอเมือง รวมทั้งนอกเขตจังหวัดเชียงใหม่

สภาพการพักอาศัย หมายถึง การพักอาศัยของนักเรียนในปัจจุบัน ว่าอยู่กับบิดามารดา หรืออยู่ กับเพื่อน/อยู่กับญาติ หรืออยู่โดยลำพัง

ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หมายถึง ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ หรือ ญาติที่ตนพักอาศัยอยู่ด้วยขณะเรียน ในด้านการให้คำแนะนำหรือปรึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์

อาชีพของบิดาและมารดา หมายถึง อาชีพที่บิดาและมารดาของนักเรียนประกอบสัมมาชีพเป็น ประจำทุกวัน ได้แก่ ค้าขาย รับจ้าง รับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

การศึกษาของบิดาและมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดาของนักเรียน ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญาหรืออาชีวศึกษา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ค่านิยม หมายถึง แนวคิดที่ยึดถือเป็นบรรทัดฐานส่วนตัวของนักเรียนในการคบเพื่อนต่างเพศ อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งตัวเองได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตน หรือตั้งคมยอมรับ และปฏิบัติตามแนวคิดนั้นอยู่เสมอ

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดรวบยอดของความคิดเห็นของการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งทำให้เกิด การสนับสนุนหรือคัดค้านการแสดงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน

แรงจูงใจ หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ที่ถูกระตุ้นโดยสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกตัวนัก เรียน ที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มเพื่อน หมายถึง เพื่อนที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนัก เรียนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

การได้รับสื่อเร้า หมายถึง การได้รับสิ่งกระตุ้นก่อนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ได้แก่ สื่อลามก การดื่มสุรา รวมทั้งการเสพสิ่งเสพติดอื่นๆ

การเป็นโรคทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง ประวัติการป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนัก เรียนเช่น กามโรค โรคเอดส์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1.ทราบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่
- 2.ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่
- 3.เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนงาน/จัดทำโครงการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่
- 4.เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนปรับการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในปัจจุบันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดเชียงใหม่
- 5.เป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเด็นอื่นๆ ต่อไป